

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมโลก วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้มีความทันสมัยมากขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีพของมนุษย์ ดังนั้นในการเตรียมตัวหรือการเตรียมความพร้อมที่จะปรับตัวเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการเรียนรู้ที่มีความแตกต่างกับศตวรรษที่ 20 และ 19 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนในศตวรรษที่ 21 นี้ มีความรู้ ความสามารถและทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียน การสอนตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ นักเรียนทุกคนควรมีทักษะพื้นฐานของการเรียนรู้ที่สำคัญ 3 ทักษะหลักๆ ได้แก่ การอ่าน การเขียน คำนวณ เพื่อเป็นรากฐานที่จะสามารถรับมือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21

การศึกษาไทยได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่นักเรียนทุกคนต้องเรียน โดยถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศซึ่งได้รับการจัดลำดับความสำคัญในกลุ่มที่ 2 การที่นักเรียนจะเรียนภาษาอังกฤษได้ดีนั้น ต้องอาศัยการฝึกฝนเพื่อก่อนให้เกิดทักษะทางการฟัง การพูด การอ่านและการเขียน จากทักษะที่กล่าวมาข้างต้น ทักษะการอ่านเป็นทักษะถือเป็นทักษะที่สำคัญ เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือของการแสวงหาความรู้ การรับรู้ข่าวสารและการเรียนรู้ในทุกกลุ่มวิชาการมีทักษะการอ่านที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนวิชาต่างๆ ได้ดี ดังนั้นการพัฒนาทักษะการอ่านให้กับนักเรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ (สาลี รักสุทธี ,2553) ที่กล่าวว่า การอ่านจะช่วยให้ผู้เรียนเรียน ได้ดีขึ้นและยังส่งผลต่อทักษะการฟัง การพูด การอ่าน อีกทั้งยังช่วยพัฒนาความรู้ ความคิด การแก้ปัญหา การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ โจน เอ็มฮาร์เวลล์ (Harwell, 2001, p.193) ที่กล่าวว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะด้านวิชาการที่สำคัญที่สุดและยังเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ในทักษะอื่นๆ ถ้าบุคคลที่ไม่สามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โอกาสที่เกิดความสำเร็จและสนองความต้องการในชีวิตก็

ย่อมจะน้อยลง ทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะที่ 4 คือทักษะทางภาษาที่ผู้เรียนทั่วไปรวมไปถึงเด็กพิเศษต้องได้รับการฝึกฝน

วัตถุประสงค์ในการอ่านของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันออกไป เช่น อ่านเพื่อความรู้ อ่านเพื่อให้เกิดความคิด อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน อ่านเพื่อความจรรโลงใจ เป็นต้น ซึ่งผู้อ่านจำเป็นต้องทราบเป้าหมายของการอ่านนั้นๆ ไว้ก่อนอ่านทุกครั้ง อย่างไรก็ตามการอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการช่วยให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและนำไปประกอบการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน การอ่านจำเป็นต่อการศึกษาเล่าเรียนทั้งในระบบและนอกระบบ คนที่เรียนหนังสือเก่งมักจะเป็นคนที่อ่านหนังสือเก่งเพราะการอ่านช่วยให้ได้รับความรู้และความเข้าใจที่จะทำให้ประสบความสำเร็จและสามารถต่อในระดับสูงได้ การอ่านมีคุณค่าต่อมนุษย์เนื่องจากการสนองความต้องการของมนุษย์ทำให้สามารถยกระดับทางสติปัญญาให้สูงขึ้น ทำให้มนุษย์เกิดความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาความคิดให้ก้าวหน้า ส่งผลให้เกิดการพัฒนาในอาชีพ ทำให้มนุษย์ทันต่อเหตุการณ์ และยังสามารถช่วยอำนวยความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน (จิริลักษ์ณ์ จิรวินูลย์ ,2556, น.6)

เด็กพิเศษหรือเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ เป็นเด็กที่มีความบกพร่องจากสภาวะและกระบวนการทางจิตวิทยาส่งผลให้เกิดการบกพร่องในการใช้ภาษา ทั้งการพูด การฟัง การเรียน รวมถึงทักษะการอ่านออกเสียงและสะกดคำสภาวะความบกพร่องดังกล่าวยังเป็นปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษอีกด้วย (ผดุง อารยะวิญญู, น.2539) ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เอสเทอร์มินสคอฟและเดวินอลโดส(Minskoff:Allsopp, 2003, p.162) ความบกพร่องทางการอ่านเป็นปัญหาที่พบบ่อยของนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา มรนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านถึงร้อยละ 80 นอกจากนั้นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ยังมีปัญหาด้านการรับรู้ข้อมูลการใช้ภาษาเป็นพื้นฐานอีกด้วย การที่เด็กจะอ่านหนังสือได้นั้นต้องอาศัยทักษะเบื้องต้นที่จำเป็น 3 ด้าน คือ การจำคำ การเข้าใจความหมายของคำและความสามารถในการเข้าใจสิ่งที่อ่าน (ผดุง อารยะวิญญู, 2533, น.130)

ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษที่ส่งผลกระทบต่อ การอ่านของนักเรียนพิเศษ จึงได้ศึกษาวิธีการสอนอ่านที่เหมาะสมกับนักเรียนกลุ่มนี้ เพื่อที่จะช่วยเหลือและพัฒนาความสามารถด้านการอ่านของนักเรียน ซึ่งวิธีการสอนอ่านสำหรับเด็กพิเศษนั้นมีหลายวิธีนั้นแตกต่างกันตามลักษณะความบกพร่องและระดับความสามารถในการอ่านของเด็กแต่ละคน วิธีการสอนอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการอ่านหนังสือไม่ออก มีปัญหาการสะกดคำที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพอีกวิธีหนึ่ง ก็คือวิธีการสอนอ่านเป็นคำ (Sight Word Approach) ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนพิเศษที่เริ่มการฝึกอ่าน เพราะวิธีดังกล่าวเป็นการสอนให้เด็กอ่านเป็นคำๆ ให้เด็กอ่านก่อนที่จะจำตัวอักษรได้ ครูอาจใช้

บัตรคำในการสอนอ่านให้เด็กดูรูปภาพ เด็กอาจอ่านคำได้โดยการจำภาพ ครูอาจบันทึกเสียงลงเทปก็ได้แล้วจึงปิดเสียงให้เด็กฟังและให้เด็กอ่านตามบัตรคำ การสอนวิธีนี้จะทำให้เด็กอ่านโดยใช้สายตา (ผดุง อารยะวิญญู, 2544, น.68) ซึ่งสอดคล้องกับเบญจพร ปัญญา (2547, น.ออนไลน์) ที่กล่าวว่า ีว่า การให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางการอ่านนั้น อาจทำได้โดยฝึกให้เด็กอ่านและเขียนพยัญชนะหรือคำควบคู่ไปกับการดูภาพจะช่วยให้เด็กสามารถจำคำที่สอดคล้องกับภาพและเสียงได้ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาความสามารถอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการอ่าน โดยวิธีการสอนอ่านเป็นคำ ผลการวิจัยพบว่าเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านได้รับการสอนโดยวิธีการสอนอ่านเป็นคำ มีความสามารถอ่านอยู่ในระดับดี (อัจฉรา นาคทรัพย์, 2546, น.บทคัดย่อ) ดังนั้น เพื่อให้การจัดแนวทางการสอนนักเรียนพิเศษหรือนักเรียนที่มีปัญหาทางการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจึงได้นำเทคนิค Picture Me reading มาใช้ร่วมกับการสอนอ่านเป็นคำ ผู้คิดริเริ่มและพัฒนาเทคนิค Picture Me Reading คือ มาลี เจ ไอแซคสัน (Marlys J. Isaacson) อาจารย์ทางด้านวิทยาในโรงเรียนประถมในสหรัฐอเมริกา เทคนิคดังกล่าวเป็นเทคนิคการสอนอ่านตัวอักษรและคำภาษาอังกฤษ ที่ใช้สายตาในการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด โดยใช้บัตรคำที่มีภาพสื่อความหมายของคำใส่ในตัวอักษรตัวใดตัวหนึ่ง เมื่อคำๆ นั้นปรากฏคู่สายตา ก็จะทำให้ผู้อื่นสามารถเข้าสู่ความหมายของคำศัพท์ที่เห็นได้ทันที โดยไม่ต้องแปลความหมาย เป็นเทคนิคที่เหมาะสมกับผู้เริ่มต้นฝึกอ่านและเด็กพิเศษประเภทต่างๆ โดยเฉพาะเด็กที่มีปัญหาทางการอ่านเพราะนักเรียนไม่ต้องสะกดคำหรือวิเคราะห์คำได้ เทคนิคการสอนอ่านวิธีนี้เป็น การช่วยฝึกและแก้ไขการอ่านทำให้เด็กสามารถอ่านคำศัพท์ได้ การสอนในแต่ละขั้นตอนจะมีกิจกรรมทางภาษาที่หลากหลาย ซึ่งให้นักเรียนได้ฝึกการอ่านออกเสียงคำศัพท์และได้ใช้ประสาทสัมผัส เพื่อให้เหมาะสมกับการเรียนรู้แต่ละบุคคล นอกจากนี้ยังใช้เป็นกิจกรรมเสริมในการเรียนรู้คำศัพท์และยังใช้ร่วมกับวิธีการสอนแบบอื่นๆ ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ Picture Me Reading ในการสอนคำศัพท์ของนักเรียนปกติและมีความต้องการพิเศษประเภทต่างๆ พบว่า หลังจากการสอนนักเรียนสามารถอ่านและแปลความหมายของคำศัพท์ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว (Picture me reading , 2011) นอกจากนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเคียร์อนชีฮี (Sheehy, 2005) ที่ทำการศึกษาโดยใช้โปรแกรม Morphing images ซึ่งเป็นโปรแกรมที่ใช้ภาพแทรกลงไปในการสอนเพื่อพัฒนาศักยภาพการจำคำศัพท์ของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ขั้นรุนแรง จำนวน 8 คน ผลการวิจัยพบว่าการสอนด้วยวิธีนี้มีประสิทธิภาพและได้ผลดีกว่าการสอนด้วยวิธีที่อ่านคำเพียงอย่างเดียว

จากปัญหาในการเรียนภาษาอังกฤษที่ส่งผลกระทบต่อ การอ่านของนักเรียนพิเศษ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน จึงได้ศึกษาหาวิธีการสอน

ที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับนี้ เพื่อที่จะช่วยเหลือและสร้างความคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษให้มากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยจึงนำเอาวิธีการสอน โดยใช้เทคนิค Picture Me Reading มาใช้ร่วมกับการสอนอ่านเป็นคำภาษาอังกฤษที่ใช้สายตาในการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอด โดยใช้บัตรคำที่มีภาพสื่อความหมายของคำใส่ในตัวอักษรใดอักษรหนึ่ง จะสามารถช่วยให้พัฒนาการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนพิเศษเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะด้านการอ่านภาษาอังกฤษในระดับสูงของนักเรียนระดับดังกล่าวต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนพิเศษโดยใช้เทคนิค Picture Me Reading
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการจำหลังเรียนรู้การอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนพิเศษโดยใช้เทคนิค Picture Me Reading
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค Picture Me Reading

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1. ความสามารถทางการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนพิเศษหลังการสอนอ่านร่วมกับเทคนิค Picture Me Reading มีคะแนนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม
2. ความสามารถในการจำหลังเรียนรู้การอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนพิเศษโดยใช้เทคนิค Picture Me Reading มีคะแนนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม
3. นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค Picture Me Reading อยู่ในระดับดี

1.4 ขอบเขตงานวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 4 ประเภท ได้แก่ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (ดาว์นซินโดม) บุคคลออทิสติก และพิการซ้อน จำนวน 19 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนบ้านบางกลาง อำเภอมือง จังหวัดระนอง ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น การสอนการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค Picture Me Reading

ตัวแปรตาม ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความต้องการความพิเศษ

ความสามารถในการจำหลังเรียนรู้การอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

พฤติกรรมทางการเรียนโดยใช้เทคนิค Picture Me Reading

3. เนื้อหา

คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน จำนวน 60 คำ เรื่องสี ตนเอง เรื่องโรงเรียน อาหาร เครื่องดื่ม เรื่องนันทนาการ กีฬา สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว ซึ่งได้มาจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ระยะเวลา 15 คาบ คาบละ 45 นาที ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

1.5 นิยามศัพท์

นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เป็นผู้ที่มีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเนื่องด้วยการขาดความสามารถ (Disability) ไม่ว่าจะเป็นเด็กที่มีความบกพร่องประเภทสติปัญญา (ควาน์ซีน โคม) ประเภทออทิสติก และประเภทพิการซ้อน ซึ่งทางการหมายถึง เด็กที่มีความต้องการพิเศษทางการศึกษา (Special Educational Needs : SEN) ทั้งด้านการอ่าน การเขียนและภาษาที่ต้องได้รับการฝึกฝนและพัฒนา เนื่องจากนักเรียนแต่ละคนมีความสามารถไม่เหมือนกัน

ความสามารถอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษสามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง ในทั้งชุดกิจกรรมทั้งหมด 3 ชุด หน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ในลักษณะการอ่านออกเสียงเป็นคำ ซึ่งจะต้องออกเสียงพยัญชนะต้นและสระได้อย่างถูกต้องตามการออกเสียงจากบัตรคำที่มีทั้งรูปภาพและสามารถบอกความหมายของคำศัพท์จากคำที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้อง

เทคนิค Picture Me Reading หมายถึง เทคนิคการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนใช้สายตาในการมองรูปภาพจากบัตรคำที่มีภาพต่างๆที่ช่วยในการสื่อความหมายของคำนั้นๆ เมื่อนักเรียนพิเศษมองแล้วภาพปรากฏสู่สายตาก็จะทำให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเข้าใจความหมายของคำศัพท์และแปลงเสียงออกมาโดยการเชื่อมโยงรูปภาพกับคำศัพท์ จนเกิดความคิดรวบยอด

แบบวัดความสามารถในการอ่านคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หมายถึง ชุดข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอิงจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษด้านทักษะการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 3 และ 4 แบบทดสอบเป็นแบบประเมินระดับความสามารถในการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ คะแนนที่ได้จากการอ่านออกเสียง คำศัพท์ภาษาอังกฤษ ซึ่งได้ประเมินผลจากแบบทดสอบและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบสังเกตพฤติกรรม หมายถึง เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสังเกตเฝ้าติดตามพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีต่อการเรียนที่มีการเทคนิค Picture Me Reading เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แล้วจึงบันทึกผลการสังเกตลงในแบบบันทึกข้อมูล

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ชุดกิจกรรมที่เกี่ยวกับคำศัพท์ที่ใช้เทคนิค Picture Me Reading และได้แนวทางที่จะช่วยพัฒนาการอ่านออกเสียงคำศัพท์สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่มีประสิทธิภาพ
2. ได้ทราบถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษและนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆได้